

Fővárosi Ítéltábla

6.Pf.20.564/2021/4.

A Fővárosi Ítéltábla dr. Ravasz László ügyvéd (cím9) által képviselt felperes1 (cím8) I. rendű és felperes2 (cím8) II. rendű felpereseknek, a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Lendvai András ügyvéd) által képviselt alperes2 (cím5) II. rendű és az alperes3 (cím10) III. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2019. június 4. napján meghozott 21.P.20.457/2018/11. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 19. sorszámon, valamint a II. rendű alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezését nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a keresetet teljesen elutasítja.

A felperesek által a II. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltséget 41.250 (negyvenegyezer-kétszázötven) forint + áfa összegre felemeli, a III. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltséget pedig 41.250 (negyvenegyezer-kétszázötven) forint + áfa összegre szállítja le.

A II. rendű alperest mentesíti 36.000 (harminchatezer) forint kereseti illeték megfizetésének kötelezettsége alól, és a felperesek által külön felhívásra a Magyar Állam javára fizetendő kereseti illetéket 78.000 (hetvennyolcezer) forintba felemeli.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű alperesnek 18.000 (tizennyolcezer) forint + áfa, valamint 48.000 (negyvennyolcezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperesek 2006. december 12-én kölcsönkérelmet nyújtottak be az cég2-hez (a továbbiakban: hitelező). A kölcsönkérelemben a felperesek úgy nyilatkoztak, hogy az Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól szóló kiadmányban (Ügyféltájékoztató) foglaltakat megismerték, és az abban foglaltak alapján tudomásul veszik, hogy a devizában nyilvántartott hitelek a forintban nyilvántartott hitelekhez képest magasabb kockázatot jelentenek, tekintettel az esetleges árfolyamváltozásokra.

A hitelező által alkalmazott Ügyféltájékoztató 2. pontja tartalmazta, hogy a hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változása hatással van a törlesztő részletek (tőke-, kamat- és kezelési költség tartozás) mértékére; ha a forint árfolyama gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztő részlet forintra átszámított összege magasabb lesz, azaz drágul a hitel, ilyen módon a forint gyengülése növeli a törlesztési terheket. A tájékoztató példa számításokon mutatta be, hogy a kamat és az árfolyam emelkedése milyen módon befolyásolja a törlesztő részletek összegét. Az Ügyféltájékoztató 5. pontja szerint célszerű, hogy az ügyfelek a kölcsön felvételének időpontjában irányadó árfolyam alapján kiszámított törlesztő részletet ne tekintsék fixnek, hanem kalkuláljanak annak tartós növekedésének lehetőségével is. Az Ügyféltájékoztató 6. pontja felhívta a figyelmet arra, hogy várhatóan az olcsó devizahitelek kamatterhei növekedni fognak, annak mértéke nem megjósolható.

[2] A felperesek mint adósok 2007. január 23-án svájci frank alapú kölcsönszerződést kötöttek a hitelezővel. A kölcsönszerződés szerint a kölcsön célja új lakóház építésének finanszírozása, összege 72.160 svájci franknak megfelelő, de legfeljebb 10.075.000 forint, amelyből 21.487 svájci franknak megfelelő, de legfeljebb 3.000.000 forint lakás-előtakarékossághoz kapcsolódott, 50.673 svájci franknak megfelelő, de legfeljebb 7.075.000 forint annuitásos kölcsön. A szerződés szerint a kölcsön induló ügyleti kamata évi 2,85%, kezelési költsége évi 1,9%, induló teljes hiteldíj mutatója (THM) évi 4,52%, volt és a felek 75.000 forint folyósítási jutalékot is kikötöttek. A lakás-előtakarékossághoz kapcsolódó kölcsönrész induló törlesztő részletét havonta 85,05 svájci frankban, a tőke visszafizetésének határidejét 2014. április 30. napjában, az annuitásos kölcsönrész törlesztő részleteinek számát 240-ben, induló összegét havonta 200,58 svájci frankban, esedékességét minden hónap kölcsön folyósításával megegyező napjában határozták meg.

[3] A kölcsönszerződés I.16.1. pontjában a hitelező fenntartotta magának a jogot, hogy ha a kölcsöncél bármely oknál fogva nem, vagy csak részben valósul meg, akkor a kölcsönt egyoldalúan szabad felhasználású kölcsönné alakítsa át, és a két kölcsöntípus kamatkülönbözetét visszamenőlegesen érvényesítse.

[4] A szerződés I.16.2. pontja értelmében – a használatbavételi engedély és az épületfeltüntetési kérelem földhivatali benyújtásán túl – az adósok a kölcsön céljának megvalósítását, a hitelcél megvalósításához szükséges építkezés befejezését „az összes

vásárolt anyag, illetőleg igénybe vett szolgáltatás jogszerű eredetét igazoló, az Adós nevére, félig kész lakóépület megvásárlása esetén az előző építő (építtető) nevére kiállított számlák, illetőleg számlát helyettesítő okmányok eredeti példányával, a nem vásárolt anyagok és szolgáltatások eredetéről és mennyiségéről teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt írásbeli nyilatkozat eredeti példányával” tartoztak igazolni.

[5] A kölcsönszerződés I.17. pontjában a felperesek kijelentették, hogy a kölcsön kockázataival kapcsolatban a hitelező által nyújtott részletes tájékoztatást megismerték, megértették, tisztában vannak a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őket terhelő kockázatokkal. Tudomásuk van különösen azon árfolyamkockázatról, hogy az előfinanszírozási időszak és a futamidő alatt a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul vették, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik.

[6] A hitelező neve cég3-re változott, amely társaság beolvadt az cég4 cégbe, utóbbi a perbeli kölcsönszerződést is magában foglaló állományát átruházta a II. rendű alperesre.

[7] A felperesek az alperes1 I. rendű, valamint a II. és III. rendű alperesekkel szembeni módosított keresetükben elsődlegesen a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték, melynek jogkövetkezményét akként kérték levonni, hogy a bíróság nyilvánítsa érvényessé a kölcsönszerződést, és kötelezze az alpereseket 150.655 forint megfizetésére. Másodlagos kereseti kérelmük a kölcsönszerződés I.16.1. és I.16.2. pontjaiba foglalt szerződési feltételek semmisségének megállapítására irányult.

[8] A kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét részben arra alapították, hogy a szerződés nem tartalmazza a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 213. § (1) bekezdésének b), c), d) és e) pontjaiban meghatározott tartalmi elemeket, amelyek hiányához a törvény a kölcsönszerződés semmisségét fűzi. A kölcsönszerződésben megjelölt THM számítása nem felel meg a jogszabályoknak, és a szerződésbe foglalt hiteldíjakhoz képest sem helyes, illetve a szerződés nem tartalmaz minden, a THM számítása során figyelembe vett költséget.

[9] Hivatkoztak arra is, hogy a hitelező nem tájékoztatta őket megfelelően az árfolyamváltozás kockázatáról. Kifejtették, hogy megfelelő tájékoztatás hiányában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 209. § (1) bekezdése, a 2/2014. Polgári jogegységi határozat, valamint az Európai Unió Bíróságának (EUB) C-186/16. és C-51/17. számú ítéletei alapján tisztességtelen, és ebből az okból a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmis a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben rájuk hárító feltétele. Az volt az álláspontjuk, hogy a hitelezőtől kapott írásbeli tájékoztatás alapján legfeljebb 43% mértékben kötelesek viselni az árfolyam emelkedéséből eredő terheket.

Érvelésük szerint a tisztességtelen feltétel nélkül a kölcsönszerződés nem teljesíthető, ezért a rPtk. 239. § (2) bekezdése alapján az egész szerződés megdől.

[10] A szerződés részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelmüket arra alapították, hogy tisztességtelenek a kölcsönszerződés I.16.1. és I.16.2. pontjaiba foglalt szerződési feltételek.

[11] Az alperesek ellenkérelme elsődlegesen a per megszüntetésére és a felperesek perköltségben marasztalására irányult, érdemben a kereset elutasítását kérték.

[12] Eljárásjogi szempontból az volt az álláspontjuk, hogy a felperesek 2016. május 6-án előterjesztett keresetváltoztatása elkészt. Érdemi védekezésükben hivatkoztak arra, hogy a kölcsön és a törlesztő részletek összegét a kölcsönszerződés és az annak részévé vált üzletszabályzat kiszámíthatóan határozza meg, és átláthatóan tartalmazza a számítás módját is. Kifejtették, hogy a kölcsönszerződés tartalmaz minden, a rHpt. 213. § (1) bekezdésének b), c), d) és e) pontjaiban felsorolt tartalmi elemet. Véleményük szerint a hitelező megfelelően tájékoztatta a felpereseket az árfolyamváltozás kockázatáról, ezért a tájékoztatás fogyatékosága nem eredményezheti a kölcsönszerződés érvénytelenségét.

[13] Az elsőfokú bíróság az ítéletével megállapította, hogy a kölcsönszerződés 16.1. pontja egészében, a 16.2. pontjának azon kitétele, hogy az adós a kölcsön céljának megvalósítását, a hitelcél megvalósításához szükséges építkezés befejezésére vonatkozóan úgy köteles igazolni, hogy az összes vásárolt anyag, illetőleg igénybe vett szolgáltatás jogszerű eredetét igazoló, az adós nevére, félig kész lakóépület megvásárlása esetén az előző építő (építtető) nevére kiállított számlát, illetőleg számlát helyettesítő okmányok eredeti példányával, a nem vásárolt anyagok és szolgáltatások eredetéről és mennyiségéről teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt írásbeli nyilatkozat eredeti példányával érvénytelen, azok a peres felek viszonylatában nem alkalmazhatók; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A pert az I. rendű alperessel szemben megszüntette. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű alperesnek 28.500 forint, a III. rendű alperesnek 127.000 forint perköltséget. A felpereseket egyetemlegesen 6.000 forint, a II. rendű alperest 36.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte külön felhívásra, az állam javára.

[14] Ítéletének indokolása szerint a felperesek a 2014. évi XL. törvény (DH2 törvény) 37. § (3) bekezdésében megállapított határidőn belül terjesztették elő a keresetváltoztatásukat, ezért az nem késett el. Úgy foglalt állást, hogy a kölcsönszerződés 16.1. pontjába foglalt feltétel nem tartozik a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 4. § (1) bekezdésének hatálya alá, ezért érdemben elbírálgatható a feltétel érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem.

[15] Tényként állapította meg, hogy az I. rendű alperest a cégbíróság a per során törölte a cégnyilvántartásból, ebből azt a következtetést vonta le, hogy az I. rendű alperesnek az 1952. évi III. törvény (rPp.) 48. §-a alapján megszűnt a perbeli jogképessége, emiatt vele szemben a rPp. 157. § g) pontja alapján megszüntette a pert.

[16] Kifejtette, hogy a 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 17/A. § (1) bekezdése és a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:208. § (1) bekezdése értelmében az állományátruházás következtében a III. rendű alperesről a II. rendű alperesre szállt át minden olyan jog és kötelezettség, amely a kölcsönszerződés alapján a kölcsönadót illeti meg, illetve terheli. Erre figyelemmel a szerződéses jogviszonyban a II. rendű alperes lépett a III. rendű alperes helyébe, ezért a III. rendű alperessel szemben nem érvényesíthetők a szerződésből eredő jogok.

[17] Tényként állapította meg azt is, hogy a kölcsönszerződés tartalmazza a THM éves, százaléokban kifejezett mértékét. Kifejtette, hogy a rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontja csak a THM feltüntetésének a hiányához fűzi a kölcsönszerződés semmisségét, a téves feltüntetéséhez nem. Az volt az álláspontja, hogy a szerződés rögzíti a kölcsön minden díját és költségét. Okfejtése szerint érvényesen kiköthető volt az egyoldalú szerződésmódosítás joga, a perbeli kölcsönszerződés vitatott kikötése nem tér el az általános szerződési gyakorlattól, ezért nem érvénytelen. Rámutatott, hogy a kölcsönszerződés mindkét kölcsönrész tekintetében tartalmazza a törlesztő részletek számát, összegét és esedékességét.

[18] Álláspontja szerint a hitelező által a felpereseknek adott, az árfolyamváltozás kockázatára vonatkozó tájékoztatás megfelelt a rHpt. 203. § (6) bekezdésében és (7) bekezdés a) pontjában, a 6/2013. és a 2/2014. Polgári jogegységi határozatokban, valamint az EUB C-186/16. és C-51/17. számú ítéleteiben támasztott követelményeknek. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy az Ügyféltájékoztatóból a felperesek tudomást szereztek az árfolyamváltozás kockázatáról, arról, hogy az árfolyamváltozásnak hatása van a törlesztő részletek összegére, mégpedig úgy, hogy a forint gyengülése esetén az növekszik. Erre figyelemmel a felperesek fel tudták mérni, hogy az árfolyamváltozás kockázata miként hat a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeikre. Kifejtette, a tájékoztatás alapján a felperesek nem gondolhatták alappal, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. Rámutatott, hogy az Ügyféltájékoztató nem tényszerűen állította, hogy legfeljebb 43%-kal növekedhet a törlesztő részlet, hanem csak egy feltételezett adatokon alapuló példát mutatott be.

[19] A kölcsönszerződés 16.1. pontjába foglalt szerződési feltételt azért ítélte a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelennek, mert konkrétan nem tartalmazza, hogy a szerződés átváltoztatására milyen körülmények adhatnak okot, ezért nem felel meg az okszerűség, az átláthatóság és az egyértelműség követelményének, továbbá arról sem rendelkezik, hogy a fogyasztókat megilleti-e a felmondás joga.

[20] A 16.2. pontba foglalt feltétel rendelkező részben idézett részét azért ítélte tisztességtelennek, mert az abban felsorolt dokumentumok nem szükségesek a hitelcél megvalósításának az igazolásához.

[21] Az ítélet ellen a felperesek és a II. rendű alperes [6.Pf.20.618/2020/5. számú jegyzőkönyv] terjesztettek elő fellebbezést.

[22] A felperesek a fellebbezésükben elsődlegesen azt kérték, hogy a másodfokú bíróság részben változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, a II. rendű alperessel szemben állapítsa meg a kölcsönszerződés érvénytelenségét, nyilvánítsa érvényessé a szerződést és kötelezze 150.655 forint, valamint első- és másodfokú perköltség megfizetésére, továbbá mentesüljenek a III. rendű alperesnek megítélt elsőfokú perköltség megfizetése alól [6.Pf.20.618/2020/5. számú jegyzőkönyv]; másodlagos fellebbezési kérelmük az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult.

[23] Hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróságnak hivatalból vizsgálnia kellett volna a kölcsönszerződés érvénytelenségét, sérelmezték, hogy ennek nem tett eleget. Álláspontjuk szerint a hitelezőnek alkalmaznia kellett volna a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (PSZÁF) 9/2006. (XI. 7.) ajánlásában foglaltakat és megfelelő tájékoztatást kellett volna adnia az árfolyamváltozás kockázatáról, hangsúlyozták, hogy a PSZÁF ajánlása az EU fogyasztóvédelmi jogelveit ültette át.

[24] Állították, a hitelező ügyintézője arról tájékoztatta őket, hogy a deviza alapú kölcsön hosszabb távon is sokkal előnyösebb a forint kölcsönnél. Erre figyelemmel joggal lehettek abban a feltevésben, hogy az árfolyamváltozás kockázata ellenére is alacsonyabb lesz a kölcsön összköltsége és havi törlesztő részlete, mint forint kölcsön esetében. Rámutattak, hogy a deviza alapú kölcsönök a forint kölcsönöknél kedvezőbb kamatfeltételek mellett biztosították a fogyasztók kölcsönhöz jutását. Előadták, hogy a kölcsönszerződés megkötésére az a szándék vezette őket, hogy forintban jussanak kölcsönhöz, azt forintban kelljen visszafizetniük, ugyanakkor a kamatfizetési kötelezettségük a forint kölcsönöknél alacsonyabb legyen. Utaltak arra, hogy a 6/2013. Polgári jogegységi határozat III/2/b. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződések árfolyamkockázatát a forint kölcsönök kamatánál alacsonyabb kamat egyenlítette ki. Hivatkoztak arra, hogy a szerződés szövege és tartalma kizárólag a szerződési céllal és akarattal összhangban értelmezhető. Okfejtésük szerint ezért a hitelezőnek a deviza alapú szolgáltatást úgy kellett volna nyújtania, hogy a futamidő végéig a forint kölcsönök törlesztő részleténél alacsonyabb törlesztő részletet biztosít a számukra, amit stabilan meg tudnak fizetni. Az volt az álláspontjuk, hogy csak az ilyen szolgáltatás felelt volna meg a rPtk. 277. § (1) bekezdése a)-c) pontjaiban foglaltaknak, és lett volna alkalmas annak a szerződési célnak a megvalósítására, hogy a kölcsön felhasználásával véglegesen és tehermentesen szerezhessék meg a kölcsön felhasználásával épített lakóépület tulajdonjogát. Kifejtették, hogy a bíróságnak a 6/2013., a 2/2014. és az 1/2016. Polgári jogegységi határozatok alapján nincs mérlegelési lehetősége a hitelezői szolgáltatás alkalmatlanságának megítélése során.

[25] Véleményük szerint az árfolyam- és kamatkockázatra vonatkozó tájékoztatás csak akkor tisztességes, ha összhangban van a szerződési céllal. Hivatkoztak arra, hogy az I. rendű alperes jogelődje nem tájékoztatta őket arról, hogy szolgáltatása alkalmatlan a szerződéssel elérni kívánt gazdasági céljuk megvalósítására, mert az árfolyam kedvezőtlen alakulása esetén fizetéseképtelenné válhatnak, és elveszíthetik a kölcsön felhasználásával épített ingatlant. Érvelésük szerint, ha a hitelező tévedett szolgáltatásának alkalmassága tekintetében, akkor ennek következményeit maga, illetve a II. rendű alperes köteles viselni. Előadták, hogy a deviza alapú kölcsönt a hitelező ajánlotta a számukra a reklámjain keresztül, és ezt a kölcsöntípust vonzóvá tette a Bankszövetség tájékoztatója, a PSZÁF 9/2006. (XI. 7.) ajánlásának III/1-2. pontjai, valamint az ügyintézői tájékoztatás, és jelentőséget kell tulajdonítani annak is, hogy a szolgáltatást a hitelező vette fel a kínálatába a nyereségének növelése érdekében. Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a hitelezőtől kapott tájékoztatás nem felel meg az EUB C-51/17. és C-118/17. számú ítéletében, a 93/13/EGK Irányelvben (Irányelv), a 9/2006. (XI. 7.) PSZÁF ajánlásban és a rHpt. 203. (6) bekezdésében támasztott követelményeknek, mert abból nem derül ki, hogy az árfolyamváltozás kockázatának mik lehetnek a gazdasági következményei, milyen hatásai lehetnek a fizetési kötelezettségükre. Érvelésük szerint a hitelező elhallgatta, hogy a törlesztő részletek korlátlanul megemelkedhetnek, ennek következtében fizetéseképtelenné válhatnak és megélhetési gondjaik merülhetnek fel, ezért nem ismerhették fel, hogy a szolgáltatás alkalmatlan a szerződéssel elérni kívánt céljaik megvalósítására.

[26] Okfejtésük szerint a 9/2006. (XI. 7.) PSZÁF ajánlás kibocsátásának oka az volt, hogy az ügyfeleknek adott tájékoztatások nem voltak megfelelők, célja pedig az, hogy a pénzügyi intézmények egységesen értelmezzék a vonatkozó jogszabályokat, és annak megfelelően végezzék a tevékenységüket. Kifejtették, hogy az ajánlást a bíróságok nem hagyhatják figyelmen kívül, mert az a jogalkotói akaratot fejezi ki, az Alaptörvény 28. cikke alapján pedig azzal összhangban kell értelmezni a jogszabályokat. Hivatkoztak arra, hogy a tájékoztatás megfelelőségének vizsgálatakor a 6/2013. és a 2/2014. Polgári jogegységi határozatok értelmében figyelemmel kell lenni a kockázatfeltáró nyilatkozaton kívül az egyéb tájékoztatásokra is. Ezzel kapcsolatban utaltak a Bankszövetség 2006. januárban kiadott, és a Magyar Távirati Iroda (MTI) által közzétett állásfoglalására és egyes banki vezetők nyilatkozataira, amelyek jelentéktelennek tüntették fel annak kockázatát, hogy a forint árfolyama tartósan és jelentősen gyengülhet a külföldi devizákhoz képest, a Bankszövetség a hitelező nevében is nyilatkozott, mert utóbbi annak a tagja volt.

[27] A hitelező téves tájékoztatást adott azzal is, hogy a hitelbírálat során hitelképesnek minősítette őket, mert ezzel azt a látszatot keltette, hogy a hitelbírálat időpontjában igazolt jövedelmük a futamidő teljes ideje alatt alkalmas lesz a törlesztő részletek megfizetésére, mégpedig a létfenntartásuk veszélyeztetése nélkül. Ilyen módon a hitelező sem számolt a kamat és az árfolyam jelentős változásával, ezért alappal gondolhatták, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós. Előadták, hogy a hitelezőnek kötelezően fel kellett volna tárnia a kölcsön célját, ezért a II. rendű alperes nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy a hitelező nem ismerte a szerződési céljukat. Hangsúlyozták, hogy egyes bankvezetők és pénzügyi szakemberek nyilatkozatai, a bankok reklámjai és a Bankszövetség állásfoglalása azt a téves látszatot keltették, hogy a deviza alapú kölcsönnek a fogyasztók

számára csak előnyei vannak, és arra ösztönözte a fogyasztókat, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozatok ellenére nem valósnak vagy csekélynek tekintsék az árfolyamváltozás kockázatát. Hivatkoztak arra, hogy a bíróságnak vizsgálnia kell a szóbeli tájékoztatás tartalmát is, mert a tájékoztatás akkor sem megfelelő, ha a szóbeli tájékoztatás alapján alappal gondolhatták, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, csekély, vagy őket csak korlátozott mértékben terheli. Álláspontjuk szerint a bankok előre láthatták a deviza alapú szolgáltatás kockázatait, és ezek ismeretében nem is ajánlhatták volna fel az általuk ismert adósi célok elérésére alkalmatlan kölcsönt. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe hivatalból a kölcsönszerződés hitelező szerződésszegésért való felelősségét kizáró feltételeinek tisztességtelenségét. Indítványozták, hogy a bíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást az általuk megfogalmazott kérdések megválaszolása céljából.

[28] A másodfokú tárgyaláson hivatkoztak a BH2020. 151. számon közzétett eseti döntésben, a Kúria Gfv.VII.30.256/2020/9. számú végzésében, valamint az EUB C-776/19., C-609/19., C-186/16., C-26/13. és C-227/18. számú ítéleteiben foglaltakra. Kiemelték, hogy a kockázatfeltárás megfelelőségét a bíróságnak minden ügyben egyedileg kell megvizsgálnia, ezért a II. rendű alperes nem hivatkozhat alappal a hasonló tárgyú ügyekben korábban hozott ítéletekre. Érvelésük szerint az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul rájuk hárító szerződési feltételt egy átlagos fogyasztó egyedi megtárgyalás esetén nem fogadta volna el megfelelő kamat kompenzáció nélkül, ezért utóbbi hiányában tisztességtelen az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul a fogyasztóra hárító kikötés. Kifejtették, hogy a jelentős kockázat nem azonos a korlátlan kockázattal. Hivatkoztak arra, hogy az EUB és a Kúria által kialakított jogelv szerint egy átlagos fogyasztó egyedi megtárgyalás és megfelelő kockázatfeltárás esetén legfeljebb 20% mértékű árfolyamkockázatot vállalt volna.

[29] Okfejtésük szerint a keresetlevelük benyújtásakor fennállt a keresetük jogalapja a III. rendű alperessel szemben, ezért a javára nem kötelezhetők perköltség megfizetésére.

[30] A II. rendű alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalását kérte; másodlagos fellebbezési kérelme a határozat hatályon kívül helyezésére irányult.

[31] Álláspontja szerint a kölcsöncél igazolása körében a felpereseknek azt kell igazolniuk, hogy a kölcsön teljes összegét annak elérésére fordították. Kiemelte, hogy a perbeli kölcsönszerződés célja lakóépület építésének finanszírozása volt, ennek a célnak az elmaradása esetén pedig a felperesek nem jogosultak a lakáscélú kölcsönök kedvezményeire. Érvelése szerint a kölcsönszerződés 16.1. pontjába foglalt feltétel az EUB C-415/11. számú ítéletének értelmében azért nem minősülhet tisztességtelennek, mert lényegesen enyhébb jogkövetkezményeket fűz a felperesek szerződésszegéséhez, mint a rPtk. 525. § (1) bekezdésének a), b) pontjai. Kifejtette, hogy a kölcsönszerződés 16.2. pontjába foglalt feltétel elsőfokú bíróság által érvénytelenné nyilvánított része azért nem tisztességtelen, mert az abban felsorolt dokumentumok szükségesek a kölcsöncél megvalósulásának az ellenőrzéséhez.

[32] A felperesek és a II. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet ellenérdekű fél fellebbezésével támadott rendelkezéseinek helybenhagyását indítványozták, a határozatnak ebben a körben helyes indokai alapján.

[33] A felperes az érdemi fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek a keresetet a II. rendű alperessel szemben elutasító, valamint a III. rendű alperes javára elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező rendelkezéseit támadta, a II. rendű alperes érdemi fellebbezése a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségét megállapító ítéleti rendelkezések megváltoztatására, és ebben a körben a kereset elutasítására irányult. Ebből következően a keresetet a III. rendű alperessel szemben elutasító és a pert az I. rendű alperessel szemben megszüntető ítéleti rendelkezések a rPp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedtek, ezért azok felülbírálatára a Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során nem tért ki.

[34] A felperesek fellebbezése kisebb részben, a III. rendű alperesnek megítélt elsőfokú perköltség összege vonatkozásában alapos, érdemben alaptalan, a II. rendű alperes fellebbezése megalapozott.

[35] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt eljárásjogi szabálysértést, amely szükségessé tette volna az elsőfokú tárgyalás megismétlését, és ennek érdekében a rPp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, továbbá a tényállás feltárt, a perben elegendő bizonyíték állt rendelkezésre a perbeli jogvita érdemi eldöntéséhez, ezért a rPp. 252. § (3) bekezdésének az alkalmazását sem találta indokoltnak.

[36] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetéseivel, érdemi döntésével és a döntés ítéletben kifejtett indokaival azonban a Fővárosi Ítéltábla csak részben értett egyet, az alábbiak szerint.

[37] A felperesek a fellebbezésükben külön nem érveltek a kölcsönszerződés rHpt. 213. § (1) bekezdésének b), c), d) és e) pontjain alapuló érvénytelensége mellett, és a másodfokú bíróság sem észlelt olyan tartalmi hiányosságot, amely a szerződés nyilvánvaló semmisségét eredményezné, és amit a bíróságnak hivatalból kellene figyelembe venni.

[38] A rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott semmisségi okkal kapcsolatban a Kúria a 6/2021. Polgári jogegységi határozatban úgy foglalt állást, hogy a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés akkor semmis, ha abban az éves, százalékban

kifejezett THM nem szerepel, annak a nem megfelelő számítása, vagy más okból nem helyes mértékű THM feltüntetése nem vonja maga után a szerződés semmisségét.

[39] Ha a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés nem tartalmaz valamely, a kölcsönhöz kapcsolódó költséget, akkor annak nem a szerződés semmissége a jogkövetkezménye, hanem az, hogy az adós kötelezettsége nem terjed ki a megfizetésére, a bank azt nem követelheti eredményesen, ezért a perbeli kölcsönszerződés semmissége a rHpt. 213. § (1) bekezdésének c) pontja alapján sem állapítható meg.

[40] A DH1 törvény 4. § (1) bekezdése azt a megdönthető vélelmet állította fel, hogy tisztességtelen a törvény hatálya alá tartozó, deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésbe foglalt, a hiteldíj egyoldalú emelésére lehetőséget adó szerződési feltétel. A II. rendű alperes ezt a vélelmet nem tudta sikeresen megdönteni.

[41] Ugyanakkor az Irányelv 6. cikk (1) bekezdésével összhangban a rPtk. 239. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a fogyasztói szerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető.

[42] A kölcsönszerződés a hiteldíj egyoldalú módosítására lehetőséget adó feltétel nélkül is teljesíthető, ezért az ilyen feltétel tisztességtelensége nem eredményezi a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét. Emellett a DH1 törvény hatálya alá tartozó, deviza alapú kölcsönszerződésekben alkalmazott, a hiteldíj egyoldalú módosítására lehetőséget adó szerződési feltételek érvénytelenségének a jogkövetkezményét a DH2 törvény rendezte.

Mindezekre figyelemmel a perbeli kölcsönszerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdésének d) pontja alapján sem semmis.

[43] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kölcsönszerződés mindkét kölcsönrész tekintetében tartalmazza a törlesztő részletek összegét, számát és teljesítésének időpontját, ezért a szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdésének e) pontja alapján sem minősíthető semmisnek.

[44] A 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontja értelmében a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelyre az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése alapján csak akkor alkalmazhatók a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, ha az nem érthető, nem világos.

[45] Az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul az adósra hárító szerződési feltétel érthetősége, világossága szempontjából van jelentősége annak, hogy a hitelező milyen tájékoztatást adott az adósnak az árfolyamváltozás kockázatáról. Megfelelő tájékoztatás hiányában nem tekinthető érthetőnek, világosnak az ilyen feltétel, és arra alkalmazhatóvá válnak a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések. A megfelelő tájékoztatással szemben támasztott követelményeket a rHpt. 203. § (6) bekezdése és (7) bekezdésének a) pontja, a 6/2013. és a 2/2014. Polgári jogegységi határozatok, valamint az EUB e tárgyban meghozott ítéletei határozzák meg.

[46] A felperesek a kölcsönkérelmüket nem vitatottan aláírták, melyet két tanú igazolt, azonban a tanúk lakóhelye feltüntetésének hiányában az okirat a rPp. 196. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott alaki kellékeknek nem felelt meg, ennek következtében teljes bizonyító erővel nem rendelkezett. Az egyszerű magánokirat tartalmának a bizonyítása a II. rendű alperest terhelte [BH1995. 103.], bizonyító erejét a bíróság a rPp. 199. §-a értelmében szabadon mérlegelhette.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem mérlegelt tévesen, ugyanis a kölcsönkérelembe és a közokiratba foglalt kölcsönszerződés I.17. pontja szerinti elismerő nyilatkozat alapján tényként állapítható meg, hogy a felperesek írásbeli tájékoztatót kaptak a hitelezőtől, amely azonos volt a periratokhoz csatolt Ügyféltájékoztatóval. Az okirat felhívja a figyelmet az árfolyamváltozás lehetőségére, tartalmazza, hogy az hatással van a törlesztő részletek mértékére, és kitér arra is, ha a forint árfolyama gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztő részletek forintba átszámított összege magasabb lesz. Ilyen módon a tájékoztató tartalmazza az árfolyamkockázat ismertetését és hatását a törlesztő részletekre, ezért megfelel a rHpt. 203. § (6) bekezdésében és (7) bekezdésének a) pontjában megfogalmazott feltételeknek.

[47] A kölcsönszerződés I.17. pontjában a felperesek tudomásul vették, hogy az árfolyamváltozás kockázatának vagyoni kihatásait teljes mértékben maguk viselik. Az Ügyféltájékoztató nem tartalmaz olyan információt vagy utalást, és a kölcsönszerződésnek sincs olyan rendelkezése, amely alapján a felperesek alappal gondolhatták, hogy az árfolyamváltozás kockázata nem valós, az árfolyamváltozás nem következhet be bármikor a futamidő alatt, vagy, hogy a kockázat csak korlátozott mértékben, egy bizonyos felső határ eléréséig terheli őket, ezért a tájékoztatás megfelel a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban meghatározott követelményeknek is.

[48] A tájékoztatásból a felperesek számára felismerhető volt a forint jelentős leértékelődésének lehetősége a svájci frankkal szemben, az külön kitért a svájci frank kamatnövekedésének lehetőségére is. A tájékoztatásból kitűnt, hogy a forint árfolyamának gyengülése esetén növekedni fog mind a törlesztő részletek, mind a hátralévő tőketartozás forintban kifejezett összege, és hogy ennek a lehetséges növekedésnek nincs felső határa, az akár korlátlan is lehet. Ebből a felperesek okszerűen levonhatták azt a következtetést is, hogy a kockázat viselésének következményeként gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat számukra a kölcsönszerződés teljesítése, a fizetési kötelezettségük mértéke meghaladhatja a teljesítőképességüket. A tájékoztatásból a felperesek számára megismerhető volt, hogy a kockázat milyen mechanizmus útján fejti ki a hatását a fizetési kötelezettségük mértékére,

mert a kockázatfeltáró nyilatkozat szöveges magyarázattal és konkrét számadatokat tartalmazó példaszámításokkal modellezte, hogy a svájci frank kamatának és az árfolyamnak az emelkedése külön-külön és együttesen milyen mértékben növeli a törlesztő részletek összegét. A tájékoztatás alapján a felperesek megfelelően felmérhették a kockázat viselésének a gazdasági következményeit, olyan helyzetben voltak, hogy megalapozottan tudtak dönteni a kockázat, valamint a kölcsönszerződésből eredő, a kockázat által befolyásolt kötelezettségek vállalásáról, ezért a tájékoztatás megfelelt az EUB ítéleteiben (C-26/13., C-186/16., C-51/17., C-227/18., C-609/19.) támasztott követelményeknek is.

[49] A felperesek azt az állításukat, hogy a kockázat korlátozottságára utaló tájékoztatást kaptak, amelynek alapján alappal feltételezhatték, hogy csak korlátozott mértékben, egy felső határ eléréséig terheli őket az árfolyamváltozás kockázata, a perben nem tudták bizonyítani, a bizonyítás eredménytelenségét pedig a rPp. 3. § (3) bekezdése alapján a terhükre kellett értékelni.

[50] A perbeli kölcsönszerződés megkötésének időpontjában hatályos 1999. évi CXXIV. törvény 9/C. § c) pontja értelmében a PSZÁF ajánlásainak nincs kötelező ereje a törvény hatálya alá tartozó szervezetekre és személyekre, ezért súlytalan az a fellebbezési érvelés, hogy a hitelező által a felpereseknek adott tájékoztatás nem felelt meg a PSZÁF 9/2006. (XI. 7.) ajánlásában foglaltaknak. A PSZÁF ajánlás nem jogszabály, nem is kötelező erejű egyéb jogi norma, ezért arra a perben sem jog, sem kötelezettség nem alapítható.

[51] A felperesek által hivatkozott, a Bankszövetség, a MTI és a különböző banki vezetők, pénzügyi szakemberek által a deviza alapú kölcsönök kockázatával és az árfolyamváltozás esélyével kapcsolatban általános jelleggel adott tájékoztatások, nyilatkozatok nem tekinthetők konkrétan a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódó, a hitelezőtől származó tájékoztatásnak, ezért nem értékelhetők a II. rendű alperes terhére.

[52] Tekintettel arra, hogy a hitelező megfelelően tájékoztatta a felpereseket az árfolyamváltozás kockázatáról, érthetőnek és világosnak kell tekinteni a kölcsönszerződésnek az árfolyamváltozás kockázatát korlátlanul a felperesekre hárító feltételét. Erre figyelemmel ezen feltételre nem alkalmazhatók a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, nem vizsgálható és nem állapítható meg e feltétel tisztességtelensége. Emiatt a perbeli jogvita eldöntése szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy a feltétel okoz-e indokolatlan és egyoldalú egyensúly eltolódást a felek jogaiban és kötelezettségeiben a fogyasztók hátrányára, tehát súlytalanok a felperesek erre vonatkozóan kifejtett jogi érvei.

[53] A szerződésben kikötött szolgáltatás alkalmatlanságához a rPtk. nem fűzi a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményét, ezért a kölcsönszerződés érvénytelensége akkor sem lenne megállapítható, ha a hitelező által teljesített szolgáltatás alkalmatlan lett volna. A kölcsönszerződés alapján a kölcsönt nyújtó által teljesített szolgáltatásnak, a

meghatározott pénzösszeg rendelkezésre bocsátásának a célja tágabb értelemben az, hogy az adós pénzhez jusson, szűkebb értelemben pedig a szerződésben megjelölt cél elérése. A perbeli kölcsön célja új lakóház építésének a finanszírozása volt, erre a célra pedig alkalmas volt a hitelező szolgáltatása, a felperesek abból fedezhették lakóházuk építésének költségeit.

[54] A hitelező a kölcsönszerződésben nem vállalta azt, hogy a kölcsön törlesztő részletei a futamidő végéig alacsonyabbak lesznek az azonos összegű forint kölcsönök törlesztő részleteinél, a felperesek szerződésből eredő teljes fizetési kötelezettsége kevesebb lesz annál, mintha azonos összegű forint kölcsönt vettek volna fel, ezt jogszabály rendelkezése alapján sem volt köteles biztosítani. A felperesek a forint kölcsönöknél kedvezőbb kamat ellenében az árfolyamváltozás kockázatának a viselését vállalták, a kockázat pedig jövőbeli bizonytalanságot jelent. Az árfolyamváltozás kockázata azt a bizonytalanságot eredményezi, hogy a svájci frank forinthez viszonyított árfolyama a kölcsön folyósítása után a felperesek számára kedvezően vagy kedvezőtlenül alakul-e. Ez a kockázatviselés nemcsak a forint kölcsönökkel megegyező mértékű fizetési kötelezettség eléréséig bekövetkező árfolyamváltozásokra terjed ki, hanem arra az esetre is, ha az árfolyam emelkedése következtében a törlesztő részletek összege és a felperesek teljes fizetési kötelezettsége meghaladja az azonos összegű forint kölcsönszerződésekből származó fizetési kötelezettség mértékét, azaz a forint kölcsönökkel megegyező mértékű fizetési kötelezettség elérése nem állít fel korlátot a felperesek kockázatviselése elé. A felperesek a kölcsönszerződéssel elérni kívánt célként hivatkoztak arra, hogy olyan szerződést kössenek, amelynek alapján a futamidő végéig alacsonyabb fizetési kötelezettség terheli őket annál, mintha azonos összegű forint kölcsönszerződést kötöttek volna. Ez a szándékuk azonban kívül esik a felek megállapodása alapján a kölcsönszerződésben rögzített célon, így az a felperesek olyan titkos fenntartásának tekinthető, amely a rPtk. 207. § (5) bekezdése alapján közömbös a szerződés érvényessége szempontjából.

[55] Rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy a hitelbírálat rendeltetése a rHpt. hatálya alá tartozó hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások prudens működésének biztosítása. Elsődleges célja nem a fogyasztóvédelem, hanem a hitelezők érdekeinek védelme, a kölcsön rendelkezésre bocsátásával vállalt kockázat, a megtérülés valószínűségének felmérése, a megtérülést veszélyeztető körülmények kiszűrése és a túlzott kockázattal járó ügyletek elkerülése. A hitelezőknek a hitelbírálat során a szerződéskötéskor fennálló körülményeket kell figyelembe venniük, ezért az adós szerződéskötéskor fennálló vagyoni, jövedelmi viszonyai alapján kell értékelniük az adós hitelképességét. A megtérülést, a visszafizetést befolyásoló kockázatot azok a kölcsönszerződések is hordoznak, amelyek nem járnak az árfolyamváltozás kockázatának viselésével, mert az ilyen szerződések esetében is bekövetkezhethet az adós vagyonában, jövedelmében olyan változás a futamidő alatt, amely veszélyeztetheti vagy megghiúsíthatja a kölcsön visszafizetését. Mindezt az, hogy a hitelező hitelképesnek minősítette a felpereseket, nem értékelhető a részéről megtévesztő magatartásként, nem tekinthető olyan kifejezett állításnak vagy burkolt utalásnak, hogy a jövedelmük a futamidő teljes időtartama alatt elegendő lesz a törlesztő részletek megfizetésére. Egyébként a megtévesztés, ha fennállna is, a rPtk. 210. § (4) bekezdése értelmében nem semmissé, hanem megtámadhatóvá tenné a szerződést.

[56] A II. rendű alperes a fellebbezésében megalapozottan hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés I.16.1. pontjába foglalt rendelkezés kedvezőbb helyzetbe hozza a felpereseket, mintha ez a feltétel nem szerepelne a megállapodásukban.

[57] A rPtk. 525. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a hitelező azonnali hatállyal felmondhatja a kölcsönszerződést, ha az adós a kölcsönösszeget a szerződésben meghatározott céljától eltérően használja.

[58] Amennyiben a I.16.1. pont nem szerepelne a kölcsönszerződésben, akkor a rPtk. 525. § (1) bekezdésének b) pontjába foglalt diszpozitív törvényi rendelkezés lenne alkalmazható, ehhez képest a vitatott rendelkezés enyhébb, a felperesek számára kedvezőbb jogkövetkezményt fűz a kölcsönösszeg szerződésben meghatározott céltól eltérő felhasználásához, mert a jogviszony megszüntetése és a hátralévő tartozás egy összegben esedékessé tétele helyett lehetőséget ad a jogviszony további fenntartására és arra, hogy az adósok a továbbiakban is részletekben teljesítsék a még hátralévő kölcsöntartozásukat. Ilyen módon a feltétel nem biztosít egyoldalú és indokolatlan előnyt a hitelező javára a felperesek hátrányára, ezért – tekintettel a II. rendű alperes által helytállóan hivatkozott, az EUB C-415/11. számú ítéletében foglaltakra is – az nem tisztességtelen.

[59] Osztotta a Fővárosi Ítéltábla a II. rendű alperes azon érvelését is, hogy a kölcsönszerződés I.16.2. pontjának a keresettel támadott feltétele sem tisztességtelen. Célhoz kötött kölcsön esetén ugyanis az adós kötelezettsége nem csupán arra terjed ki, hogy megvalósítsa azt a kölcsönszerződésben meghatározott célt, amelynek az eléréséhez a rendelkezésére bocsátják a kölcsönösszeget, hanem arra is, hogy annak teljes összegét a cél megvalósítására használja fel. A kölcsönbeadó tehát nemcsak azt jogosult ellenőrizni, hogy a szerződésben meghatározott cél megvalósult-e, hanem azt is, hogy az adós a kölcsön teljes összegét a cél megvalósítására használta-e fel. Erre figyelemmel nem okoz a felperesek számára indokolatlan hátrányt, a hitelező javára pedig indokolatlan előnyt annak a meghatározása, hogy a felperesek milyen okiratokkal kötelesek igazolni a teljes kölcsönösszeg lakásépítésre felhasználását, figyelemmel arra is, hogy az előírt okiratok az építkezéshez szükséges anyagokról, szolgáltatásokról a kivitelezés menetében szükségképpen kiállításra kerülő számlák, vagy azokat helyettesítő okmányok lehetnek.

[60] A fentieken túlmenően helytállóan hivatkozott a II. rendű alperes a fellebbezésében arra is, hogy a perbeli kölcsönszerződés lakás-előtakarékossággal vegyes, az utóbbi jogviszony esetén pedig a lakáscélú felhasználás igazolására vonatkozó kötelezettséget az 1996. évi CXIII. törvény 7. § (7) bekezdése előírja.

[61] A felperesek fellebbezése annyiban megalapozott, hogy az elsőfokú bíróság perköltségként túlzott mértékű ügyvédi munkadíjat ítélt meg a III. rendű alperesnek. A per tárgyának legmagasabb értéke a marasztalási kereset vonatkozásában 1.050.000 forint, a megállapítási kereset tekintetében 600.000 forint, összesen 1.650.000 forint, ehhez képest a

32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (Rendelet) 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján 82.500 forint + áfa összegű munkadíjra kötelezésnek lett volna helye. Ugyanakkor a II. és a III. rendű alpereseket azonos ügyvéd képviselte, közös védekezést előterjesztve, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján megállapítható összeget a 3. § (6) bekezdése alapján a felére, 41.250 forint + áfa összegre mérsékelte.

[62] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezéseit a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a keresetet teljesen elutasította, és a III. rendű alperesnek járó elsőfokú perköltséget 41.250 forint + áfa összegre leszállította.

[63] A kereset elutasítása folytán a felperesek az elsőfokú eljárásban teljesen peresztesek, ezért a rPp. 78. § (1) bekezdése alkalmazásával a Fővárosi Ítéltábla az általuk a II. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltséget 41.250 forint + áfa összegre felemelte.

[64] A kereseti illeték 99.000 forint, amelyből a felperesek megfizettek 21.000 forintot, a fennmaradó, az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt 78.000 forint illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján teljes egészében tartoznak viselni, ezért a Fővárosi Ítéltábla 78.000 forintra felemelte az általuk államnak fizetendő kereseti illetéket, és mellőzte a II. rendű alperes 36.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezését.

[65] A Fővárosi Ítéltábla a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az érdemben sikertelenül fellebbező felpereseket másodfokú perköltség megfizetésére a II. rendű alperes részére, mely 18.000 forint + áfa összegű, a Rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján meghatározott ügyvédi munkadíjból, valamint 48.000 forint fellebbezési illetékből áll.

[66] A Fővárosi Ítéltábla a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt 15.000 forint fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére.

Budapest, 2021. október 7.

Levek Istvánné dr. s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Lente Sándor s.k.

előadó bíró

dr. Csóka István

bíró